

ספרים

אנציקלופדיה של היהדות

מאת יוסף פרידלנדר

לפעמים מגמה זו מביאה בהכרח לידי "קיצוץ אברים" חזק כדי שמידת עיקרי הדברים לא תמיד ניתן לחבר את הקיצוץ עם העניין קר ויש דברים שהגדרתם קצרה. אך הסברתם ארוכה יותר ותמציתי היה יותר. וכל איזמל הבא להי' חזק כאילו היתן בנשר החי מבתור זה זו יצאי הערכים. המודרניים יותר. הנוגעים לחיי העם היהודי במאה העשרים. שלמים יותר. אם נפגמו ערכים בהסברתם ובדרך ביאורם. הרי אלה נמנים עם ה"ערכים" הישנים יותר של הדת והמסורת.

יפה מוסברים הערכים הנוגעים לאישיב בהיסטוריה היהודית כ" עבר ובהיותה במסגרת מקוצרת ותמציתית הצליחו המחברים לי הצלות את עיקר חשיבותם ומקומם בפעילות הציבורית יהודית. ה" ביוראפיה מעלה את הפרטים ה" חשובים ומציינת את התרומה האי" שית ואת שירותה במערך הכללי של הקיום היהודי.

הערך הגדול באנציקלופדיה מוק" דש למדינת ישראל יוצא כילל חומר רב של עובדות ומספרים. יתכן שלגבי ערך וכבוד זה היה צורך להפיק את מידת הקיצוץ המופרז ילתת דברי הסבר תמציתי תיים מרובים יותר וערוכים יותר. החומר המובא כאן הוא רביעית, גדוש מאד, ויתכן, שיש בכך משו" מן התקלה השכיחה תכופות באנ" ציקלופדיה ובלקסיקונים: מה שיש בהם הוא רב מדי ומה שאין בהם הוא חשוב מדי לקצץ בו.

מגמת העורכים לכלול גם אי" שים לא יהודים ומקומות יישוב גדולים. שהיתה להם השפעה על החיים היהודיים — ראוייה לברכה. כשם שראויים העורכים לשבח על האנציקלופדיה כולה. גם כל הי' הערות שניתן להעיר על ערך זה או אחר. הרי האנציקלופדיה בכללה היא כלי מהזיק ברכה וכל הנזק להסבריה יבוא על שכרו.

אנציקלופדיה של היהדות. עור" כים ראשיים: פרופ' בצלאל (סכיל) רות וד"ר ג'פרי זיגודר. היצאת "מסדה", רמת-גן, 1969.

עורכי האנציקלופדיה הוציאו קור" דם לכן את הגואיש סטאנדארד אנציקלופדיה" בלשון האנגלית. לאחר שראו ברכה בעמלב הוציאו מהדורה עברית מורהבת. הכו" ללה מספר כפול של ערכים. ומרי חיבה את דברי ההסבר. ד"ר ישי" ראל אלדר זרחל תומר שיתפו פעולה בתוצאה המהדורה העברית ועזרו בהוצאת "ספר"עזר תמציתי מדוייק ונוח לשימוש. בכל הנוש" אים החשובים שהם בעלי ענין ל" יהדות".

עיקרה של האנציקלופדיה עוכד על שליש הטיבית נישאים ראש" יות: השואה. התקומה והמרכז ה" יהודי הגדול באמריקה. וכבר עוב" דה זו בלבד קובעת את ערכים של הערכים ואת משמעותם הנוג" עה ליהדות של זמננו. עבודה רבה הושקעה כדי לבדוק ולאמה את העבודות המובאות בערכים. רשי" מת המחברים. הכוללת בעלי"מק" צוע בישראל בארצות המערב, מעידה אף היא. שכתובת הערכים נמסרה לידים נאמנות האמונית על מחקר חכמת ישראל בעבר וב" היות.

אופיה של האנציקלופדיה מכון למעיין המבקש להכיר על רגל אחת את "התורה כולה". בדורות ראשונים נחשב העין באנציקלון פדיה כענין ל"קלי הדעת" שלא נתברכו באורך רוח הדרוש כדי לחפש במקורות עצמם. מאוחר י" תר. לאחר שנתפשט הנוהג לעיין באנציקלופדיות. הופיעו ספרים ע" בי"כרס המודפסים באותיות קטנות ובהרבה עורות צפופות. וכל ערך לעצמו היה כעין "דיסרטאציה" ב" ועיר"אנפין בזכות עצמו. בדורות האחרונים נתרבו הקיצורים והתמ" צותים. המתיימרים להחזיק את המרובה. וממילא למנוע את הה" דקקות למקורות, שנשארה נחל" תם הבלעדית של אנשי מחקר ומאקדמאים. אף "האנציקלופדיה של היהדות" מעמידה את רובי ערכיה על הקיצוץ ועל מיצוי העיקר בכמה משפטים בלבד. במידה שהדבר ניתן הצליחה חכמתם השימושית של העורכים בידם והם הוציאו ספר"עזר המקנה למעיין נושג הגון בערכים המבוקשים.